

Larisa Golodiuk. Teaching and research activities of students: psychological and pedagogical analysis.

The article reveals the genesis of the concept of "educational and research activities of students." The analysis of different points of view on these concepts and summary of the author's main positions on organization of the educational and research activities of pupils in secondary school at Mathematics classes.

Key words: activities, training activities, research, educational and research activities.

УДК 37.001.89

Л. М. Дяченко-Лисенко

РЕЗУЛЬТАТИВНА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВСЬКОЇ І СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УКРАЇНІ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД РОБОТИ

У статті висвітлюються проблеми концептуалізації та розгортання молодіжної (учнівської і студентської) науки в сучасних територіальних громадах України з позицій найновітніших освітніх інновацій.

Ключові слова: територіальна молодіжна наука, творчо обдарована дитина, інновація.

Постановка проблеми. Розвиток наукового пізнання найновітнішого формату початку ХХІ сторіччя має гуманістичну спрямованість, загальнокультурну соціальну значущість. «У сучасних умовах наука все більше перетворюється із засобу технічного прогресу в органічну частину соціального і культурного розвитку, що охоплює не лише ставлення людини до природи, а й її ставлення до інших людей і до самої себе. Тут поєднуються технологічні, культурні та гуманістичні потенції науки» [13, с. 415].

Одним із важливих наукових завдань є розвиток молодіжної (учнівської та студентської) науки в територіальних громадах сучасної України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пріоритетність розвитку науки в сучасному соціумі є загально визнаним положенням [1; 6; 10; 11; 12; 16; та ін.]. Без сумніву, цінність наукової діяльності має формуватися вже на перших етапах розвитку особистості [7, с. 17; 9, с. 11; 15, с. 3]. Рівень привабливості професії вченого детерміновано низкою факторів, а саме: станом української науки, статусом цієї галузі знань, ймовірним потенціалом кар'єрних стратегій, ієрархією цінностей наукової діяльності серед учнівської та студентської молоді, інтеграцією національних науковців у світове співтовариство, процесами глобалізації та конкурентоздатністю держави тощо.

Науково (творчо) обдарована особистість, зокрема дитина, підліток (учень, студент), прагне до успіху, досягнення результату [3, с. 25; 6; 7, с. 17; 9, с. 11; 12, с. 47; 14, с. 2 та ін.].

Формування в юному віці свідомості, яка ґрунтується на принципах професійної і соціальної регламентованості, на стандартах загальнолюдської та наукової етики, є актуальним соціальним завданням сучасності, що відповідає найновітнішим освітнім і науковим форматам.

Необхідно створювати креативний тип громадянина, позитивно зорієнтовану особистість, висококваліфіковану людину, яка матиме активну життєву позицію, загострене почуття відповідальності за безпеку оточуючого світу людей і світу природи, відрізнятиметься прозорим морально-етичним світоглядом, дбатиме про власне фізичне й духовне здоров'я та про здоров'я нації в цілому, про позитивний імідж держави на планеті.

Мета статті – висвітлення результативної діяльності учнівської та студентської молоді в територіальних громадах України (на основі інновацій у системі роботи Смілянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3-колегіум» Смілянської міської ради Черкаської області).

Виклад основного матеріалу. Українська педагогічна наука початку другого десятиліття ХХІ сторіччя має адекватно реагувати на глобалізаційні виклики суспільства у сфері «модерної» (сучасної) освіти. За слушним зауваженням В. Кременя, світовий освітній простір інтегрує національні освітні системи різного типу з неоднаковими соціокультурними параметрами тощо [8, с. 49].

У світовій системі освіти існують певні фундаментальні тенденції, а саме:

- 1) прагнення до демократичної системи освіти;
- 2) розширення спектра навчально-організаційних інтересів і розвиток здібностей молоді;
- 3) підвищений інтерес до творчо обдарованих комунікантів і т. ін. [8, с.49].

Тим, що в сучасній педагогіці відбуваються теоретичні «зміщення», що зумовлено в соціумі виникають явища й тенденції, котрі вимагають концептуального осмислення.

Так, наприклад, активно вживаним у найновітніших наукових розвідках є термін «психолого-педагогічні ресурси», який не має однозначної інтерпретації, є досить дискусійним [11].

Одним із ресурсів учителя, на думку М. Лук'янова, є інноваційний потенціал педагога-новатора [11, с. 5]. Н. Волков, маніфестуючи аспекти планетарного соціуму, наголошує на декількох позиціях: по-перше, функціонування постіндустріальних суспільств; по-друге, наявність інформаційних технологій тощо. Зазначене детермінує формування нової

цивілізації – ноосферо-космічної (пор. фундаментальні ідеї В. Вернадського) [2, с. 162].

У добу політичного, економічного й духовного ренесансу націй нових демократичних країн виняткового значення набувають концептуалізація та розгортання територіальної молодіжної (учнівської та студентської) науки, оскільки високий соціальний статус розвиненої науки є одним з гарантів національної безпеки та суверенності незалежної держави так само, як фактор інших державних категорій і атрибутів – прапор, гімн, Конституція, диференційована літературна мова, розгалужена економіка, потужні промисловість і аграрна інфраструктура, силові структури, освіта, мистецтво, культура та ін. Все зазначене надає актуальності обґрунтуванню динамічних процесів сучасної молодіжної науки [4, с. 4].

Наукова діяльність, сучасні методологія та методи наукового аналізу різногалузевої інформації є важливою складовою наукового та навчального процесів у системі сучасної безперервної освіти на всіх її рівнях, а також у різноманітних гнучких формах (стаціонарне отримання професійних знань, заочне, вечірнє, дистанційне, тьюторське тощо), адекватність котрих вимагають глобалізаційні процеси планети [4, с. 4].

Основною метою розгортання молодіжної науки є створення територіальних центрів молодіжної науки через залучення до цього процесу молоді з аналітичним мисленням, учнів середніх закладів різних типів (гімназій, колегіумів, ліцеїв, спеціалізованих шкіл та ін.), молоді з обмеженими можливостями здоров'я, студентів вищих навчальних закладів, учителів, викладачів, науковців, а також усіх зацікавлених осіб різного віку як передумови розвитку серйозної національної науки, котра сприятиме прориву сучасних нових демократичних держав у світовому інтеграційному процесі [4, с. 4].

Головним завданням такого напрямку освітньої діяльності є ознайомлення учасників наукової комунікації з історією національної науки в контексті світової, з постатями видатних національних і світових науковців, зокрема вихідців з певних національних територій, з концепціями фундаментальної маніфестації узагальнених законів буття в сучасному глобалізованому, технократичному, урбаністичному соціумі, зі структурою наукового тексту як цілого та цілісного знакового механізму комунікації, з філософським, психологічним і соціальним підґрунтям загальнонаукової фундаментальної проблематики, з методами наукової інтерпретації аналізованих явищ і факторів, пропаганда наукової діяльності, сучасних наукових знань [4, с. 4].

Концепції кожного науковця притаманні свої, індивідуальні особливості, а саме: по-перше, актуалізація проблем; по-друге, способи їх розв'язання; по-третє, характер аргументації. Проте внутрішня логіка історії науки полягає в тому, що чітко спостерігається міжгенераційний зв'язок теорій. Це не механічна зміна концепцій, а складне їх

переплетення, своєрідна аплікація, часткове або повне заперечення ідей і постулатів попередників, але разом з тим і розвиток нового на основі досліджень, котрі набули визнання і стали класичним надбанням країни і світу [4, с. 5].

Розгортання сучасної молодіжної (учнівської та студентської) науки в територіальних громадах (містах обласного підпорядкування, невеликих містах, райцентрах, районах великих міст, селищах тощо) варто здійснювати в таких формах і напрямках освітньої наукової діяльності:

1) створення програм факультативів, спецкурсів, гуртків і/або студій, а також посібників та підручників щодо організації структурування сучасних молодіжних наукових проектів;

2) ознайомлення науковців, викладачів вищих навчальних закладів, територіальних відділень Національного центру «Мала академія наук України», викладачів-методистів, викладачів вищої категорії технікумів, коледжів тощо з готовими науковими молодіжними проектами, підготовленими під керівництвом, учителів загальноосвітніх закладів, а також середніх закладів нового типу (гімназій, колегіумів, ліцеїв); наукове рецензування таких робіт; оформлення текстів рецензій [4, с. 5];

3) наукове рецензування молодіжних проектів з різних регіонів країни, з інших країн;

4) факультативні, консультаційні (студійні) заняття для учнів старших і середніх класів, які проводяться викладачами вищих навчальних закладів, технікумів, коледжів, науковцями науково-дослідних установ, викладачами територіальних відділень Національного центру «Мала академія наук України», заступниками директорів з науково-методичної роботи, досвідченими вчителями загальноосвітніх закладів щодо підготовки наукових проектів; індивідуальне керівництво такими проектами, організація самостійної роботи учнів над проектами [4, с. 5].

Одним з найскладніших і найактуальніших завдань наукової діяльності є визначення наукової теми. На нашу думку, оригінальними і перспективними є теми, пов'язані з вивченням особливостей (зокрема мовних, літературних, історичних, фольклорних тощо) певного регіону, області, району, окремого населеного пункту, носіїв тієї чи іншої молодіжної субкультури та ін.

Пропонуємо також ряд тем, котрі були опрацьовані учнями шкіл і студентами вищих навчальних закладів (м. Сміла, Черкаси, Київ).

1. Концепт «ЖІНКА» у творчості Василя Пятуна-Діброви: використання ідіолектизмів (на матеріалі поетичних збірок).

2. Мистецтво народної вишивки: мотиви, техніки та кольорова гама (на основі творчості майстринь сіл Костянтинівка й Будки Смілянського району Черкаської обл.).

3. Демінутивні як фактор ідіолекту Надії Матюшенко-Гребенюк (на матеріалі збірки «Десь сопілка грає...»).

4. Зооніми в дитячій поезії Ігоря Коваленка (на матеріалі авторських рукописів).

5. Лексико-семантичні особливості фітонімів у найновітнішому фармацевтичному дискурсі (на матеріалі інструкцій для медичного застосування рослинних препаратів).

6. Архетипність флоризмів у творчості Валентини Коваленко (на матеріалі поеми «Дзвони житніх китиць»).

7. Слоган у структурі сучасного рекламного дискурсу (на матеріалі смілянських газет «Сміла», «Смілянські обрії», «Від а до я», «Афіша» за період 2012 року).

8. Звіт як інформаційний жанр у найновітнішому публіцистичному дискурсі (на матеріалі газети «Сміла» 2012 року).

9. Дієслова мовлення у поезії «Колодязі» поета Петра Сафроненка (на матеріалі однойменної збірки).

10. Символіка використання квітів (на матеріалі вишивок майстринь народної творчості Смілянського клубу «Дивина»).

11. Діловий етикет школи (на матеріалі стандартів мобільної телефонної комунікації учнів 9-их класів Смілянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3-колегіум»).

З 2005 року в колегіумі діє учнівське наукове товариство «Пошук», історичне та філологічне відділення Смілянської Малої академії наук учнівської молоді. Координатор – Олена Іванівна Золотоверха, заступник директора з науково-методичної роботи. Створено Міжнародний центр незалежних наукових і мовних експертиз «Знак» (голова – Л. М. Дяченко-Лисенко), реалізується науковий проект «Міжнародна програма розвитку науки в територіальних громадах» (автор – Л. М. Дяченко-Лисенко). З 1 вересня 2010 року заклад працює як експериментальний майданчик Всеукраїнського рівня за темою «Виховання культури демократії старшокласників засобами телекомунікаційних проектів». 27 жовтня 2010 року школу № 3-колегіум нагороджено золотою медаллю, 18 жовтня 2011 р. – бронзовою медаллю переможця виставок «Інноватика в освіті України – 2010, 2011» за розробку і впровадження інноваційних освітніх технологій; 2 березня 2011 р. – золотою медаллю, 1 березня 2012 р. – бронзовою медаллю переможця Міжнародних виставок «Сучасні навчальні заклади – 2011, 2012» за активну участь в інноваційній модернізації національної системи освіти та здійснення соціального партнерства в контексті розвитку сучасного навчального закладу. 13 квітня 2010 року школа-колегіум отримала нагороду – диплом і пам'ятну статуетку «Імідж освіти Черкащини». У 2012 р. заклад втретє визнано «Флагманом освіти і науки України», нагороджено дипломом.

Ефективно діє прес-центр навчально-виховного комплексу (керівник – Світлана Миколаївна Рогач, заступник директора з навчально-виховної роботи), котрий творчо співпрацює з численними партнерами,

зокрема: з редакцією газет «Сміла», «Від а до я», «Афіша» (м. Сміла), «Світ молоді» (м. Пирятин, Полтавська обл.), «Діалог» (м. Київ); редакцією Смілянського радіо; телестудією «Сміла- TV», дитячою студією «Я+ТИ» (м. Сміла). Прес-центр взяв участь у XV Національному конкурсі шкільних газет, котрий відбувся в м. Миколаєві. Журі XV конкурсу обирало переможців у 20 номінаціях серед 3011 друкованих та електронних газет, фото-, теле-, та радіорепортажів юнкорів шкіл, професійно-технічних і позашкільних закладів України, Росії, Молдови, Болгарії. У 2011 р. телерепортаж «Новини для Агенції телевізійних новин» став переможцем (1 місце) в номінації «Кращий телерепортаж». У 2012 році прес-центр став лауреатом конкурсу, було відзначено шкільний часопис «Колегіант».

У навчальному закладі послідовно та систематично розвивається наукова діяльність учнівської молоді. Відповідно до концептуальних засад «Міжнародної програми розвитку молодіжної науки в територіальних громадах» заклад ініціював низку наукових заходів. Так, 6 листопада 2008 року у школі № 3-колегіумі відбулися урочисті заходи, присвячені Дню української мови та писемності «Мова – скарбниця духовності народу».

Наводимо фрагменти програми заходу.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНА ОСВІТА УКРАЇНИ: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МОЛОДІЖНА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ».

11.00 – 11.20, каб. 8.

У прес-конференції та круглому столі беруть участь члени експериментальної групи «Міжнародна програма розвитку молодіжної науки в територіальних громадах» (автор, керівник проекту Л. М. Дяченко-Лисенко), учні 6-11 класів, члени Смілянського територіального відділення Малої академії наук України, студенти вищих навчальних закладів, представники педагогічної, наукової, духовної, політичної, юридичної, бізнес-, спортивної еліти м. Сміла, Звенигородка, Одеса, Київ, с. Моринці Звенигородського району Черкаської області.

Координатор зустрічі – Олена Золотоверха.

Питання для обговорення:

- Специфіка сучасної освіти України.
- Особливості середніх навчальних закладів освіти нового типу (гімназії, колегіуми, ліцеї).
- Профільне навчання.
- Наукове товариство колегіуму «Пошук».
- Експериментальний проект «Міжнародна програма розвитку молодіжної науки в територіальних громадах».
- Шкільні олімпіади та змагання, студентські наукові конференції та конкурси студентських наукових робіт з української мови: реальність і перспективи.

- Сучасна наукова молодіжна діяльність: «міфи» й «правда».
- Молодіжні апробації та публікації.
- Конкурентоздатність сучасної молодіжної науки в невеликих територіальних громадах України за умов Інтернет-технологій і глобалізаційних процесів суспільства.

КРУГЛИЙ СТІЛ

«Сучасний український мовний простір очима юних дослідників і професіоналів різних галузей».

Координатор зустрічі – Олена Золотоверха.

11.20– 12.30, каб. 8.

Регламент роботи:

- 1) повідомлення та виступи – до 5 хв.;
- 2) репліки під час дискусії – до 3 хв.

ПОВІДОМЛЕННЯ ТА ДИСКУСІЇ

Креативність школи № 3-колегіуму м. Сміла Черкаської області: експериментальний проект Любові Дяченко-Лисенко.

Пономаренко Анастасія, 9 кл., колегіум.

Опоненти:

Абажей Петро, старший слідчий Смілянської районної прокуратури, молодший радник юстиції (майор);

Майборода Любов, депутат Черкаської обласної ради;

Коваленко Сергій, магістр філології, учитель української мови та літератури загальноосвітньої школи № 11, член Національної спілки журналістів України;

Шевчук Михайло, настоятель храму Різдва Святого Івана Хрестителя Української Автокефальної Православної Церкви, депутат Смілянської міської ради, учитель курсу «Християнська етика» школи № 3-колегіуму.

Відповідно до концепції «Міжнародної програми розвитку молодіжної науки в територіальних громадах» школа №3-колегіум проводить наукові конференції: «Наукові молодіжні соціолінгвістичні читання» (починаючи з 2008 року), «Смілянські читання пам'яті Костянтина Паустовського» (2011, 2012 рр.), а також низку інших заходів, серед яких «Смілянські педагогічні зустрічі пам'яті Валерія Федоренка» (2011 р.).

Фрагменти програми.

10.35 – 10.45 Презентація «Валерій Федоренко: особистість, науковець, учитель», автор – Олена Золотоверха, заступник директора НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3-колегіум».

Презентація книги «Осончений світ Валерія Федоренка» редакцією журналу «Дивослово».

Регламент доповідей – 10 хвилин, повідомлення – до 5 хвилин. Мова конференції – українська.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ ДОПОВІДІ

1. Сагач Галина Михайлівна (м.Київ). Спогади про друга й брата во Христі...

2. Дяченко-Лисенко Любов Миколаївна (м. Сміла). Три незабутні зустрічі у Смілі: лінгвістичні дискусії.

3. Довбня Людмила Еммануїлівна (м. Переяслав-Хмельницький). Концепція нестандартної лінгвістики Валерія Федоренка.

4. Розіна Надія Вікторівна (м. Черкаси). Постать молодого творчого вчителя в сучасному закладі освіти.

5. Голиш Григорій Михайлович (м. Черкаси). З досвіду дослідження історії сільської школи.

Пропонуємо вашій увазі інший науковий захід «Наукові молодіжні соціолінгвістичні читання», співorganizаторами якого є Центральна міська дитяча бібліотека і навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3-колегіум».

Фрагмент програми.

Проблеми сутності, її функції, структури розвитку є дуже важливими, оскільки мова є необхідною умовою мислення, існування й поступу суспільства (М. П. Кочерган).

Секція 2

МОВНО-ОСВІТНІ ОРІЄНТИРИ СУСПІЛЬСТВА

Керівники: Сірик Наталя Анатоліївна – голова, Осінська Валентина Сергіївна – співголова, Єгорова Тетяна Олександрівна – секретар.

«СТРАШИЛКИ» ЯК ФАКТОР МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ УЧНЯ-КОЛЕГІАНТА.

Жанна Володимирівна Шевченко, учитель-методист, Інна Володимирівна Добрицька, учениця 11 класу, школа № 3-колегіум.

ОМАР ХАЙЯМ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ: ЖИТТЄТВОРЧІ ПЕРЕГУКИ ФІЛОСОФІЇ. РУБАЇ.

Світлана Іванівна Кушкова, учитель світової літератури; вища категорія, учитель-методист, Аліса Владиславівна Григоренко, учениця 10 класу, Макіївська ЗОШ І-ІІІ ступенів Смілянського району.

СТИЛІСТИЧНО МАРКОВАНА ДІЄСЛІВНА ЛЕКСИКА У ЗБІРЦІ СМІЛЯНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ВОЛОДИМИРА ТКАЧЕНКА «НЕ ЖАЛІЙ БАТЬКА В НАЙМАХ».

Світлана Дем'янівна Павлик, учитель української мови та літератури, Єлизавета Артемівна Червоненко, учениця 11 класу, школа № 3-колегіум.

Окремим напрямом роботи є наукова діяльність, присвячена вивченню й популяризації життя й творчості геніального письменника Костянтина Паустовського, родинне коріння котрого пов'язане в Україні з містами Сміла, Черкаси, Біла Церква. На базі школи № 3-колегіум

створено «Клуб Костянтина Паустовського» (керівник – Тетяна Анатоліївна Карло, директор колегіуму), котрий спочатку був частиною «Клубу Паустовського» (керівник – Інна Зіновіївна Тарасинська) Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Члени «Клубу Костянтина Паустовського» (м. Сміла) брали участь у багатьох заходах пам'яті всесвітньовідомого письменника, а саме: 1) Всеукраїнська наукова конференція «Паустовські читання. 119 років від дня народження» (13-14 жовтня 2011 року, Київ – Черкаси); 2) Міжнародна наукова конференція «Літературна спадщина К.Г. Паустовського і світова культура», присвячена 120-річчю від дня народження письменника (29-31 травня 2012 року, м. Москва); 3) Друга Міжнародна студентська конференція «Літературна спадщина К.Г. Паустовського і сучасність», присвячена 120-літтю від дня народження видатного письменника-романтика (23-25 жовтня 2012 року, м. Одеса).

У місті Сміла співорганізаторами наукової конференції, присвяченої 120-ій річниці від дня народження письменника «Смілянські читання пам'яті Костянтина Паустовського» (19 квітня 2012 року, м. Сміла), стали «Клуб Костянтина Паустовського» (м. Сміла), Смілянський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3-колегіум», наукова бібліотека Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (директор – Григорій Михайлович Голиш), Центральна міська дитяча бібліотека (директор – Людмила Дмитрівна Шинкарук, завідувач читального залу – Наталя Анатоліївна Сірик), Центральна міська бібліотека імені Олени Журливої (директор – Ірина Анатоліївна Огус; завідувач юнацького відділу – Наталя Олексіївна Примак), міський краєзнавчий музей (директор – Надія Анатоліївна Вілентко, старший науковий співробітник – Володимир Іванович Нікіфоров).

У роботі конференції також взяли участь представники декількох шкіл Смілянського району та Смілянського районного центру дитячої та юнацької творчості (директор – Таїсія Петрівна Богатирьова, методист-Лідія Данилівна Лисенко).

Висновки. Отже, наукове пізнання початку ХХІ сторіччя має загальнокультурну соціальну значимість. Світовий освітній простір інтегрує національні освітні системи різного типу й рівня. Виняткового значення набувають концептуалізація та розгортання молодіжної (учнівської та студентської) науки в територіальних громадах України з метою залучення до цього процесу молоді з аналітичним мисленням як передумови розвитку фундаментальної національної науки.

У зазначеному контексті до форм і напрямів освітньої і наукової діяльності слід віднести: створення навчальних програм, залучення представників різних наукових, науково-дослідницьких, освітніх закладів, територіальних відділень Національного центру «Мала академія наук України» до молодіжного наукового руху, підтримка творчо (науково)

обдарованої молоді з використанням Інтернет-технологій, створення комфортних умов для реалізації інтелектуального потенціалу учнів шкіл і студентів вищих навчальних закладів тощо. Наукова діяльність учнівської молоді за напрямом роботи територіальних відділень Національного центру «Мала академія наук України» є однією з найважливіших форм соціально значущої презентації науково-дослідницьких проєктів. При визначенні теми наукових молодіжних досліджень варто враховувати різноаспектну місцеву інформацію: мовну, літературну, історичну, фольклорну, мистецтвознавчу тощо. Необхідно формувати в учнівської та студентської молоді стандарти наукового ділового етикету. Потрібно ініціювати проведення регіональних наукових заходів.

Список використаної літератури

1. Абанина И. Н. Экономическая мотивация научно-технической деятельности молодежи [Электронный ресурс]. – Режим доступа: zela.ru/files/Savinov/NTTM_Biblioteka-2.pdf.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: [посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 576 с.
3. Дашковська В. П. Гармонія плюс творчість – формула успіху гімназії / В. П. Дашковська // Обдарована дитина. – 2006. – № 3. – С.25–30.
4. Дяченко-Лисенко Л. М. Міжнародна програма розвитку сучасної молодіжної науки в територіальних громадах (Рукопис).
5. Дяченко-Лисенко Л. М. Сучасний молодіжний (учнівський) науковий проєкт : з досвіду роботи (Рукопис).
6. Дяченко-Лисенко Л. М. Сучасна наукова молодіжна комунікація територіальних громад як фактор інноваційної діяльності креативного вчителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://oipopp.ed-sp.net/component/option.com_fireboard/Itemid.118/func.view/catid/31/id/2383#23.
7. Клименко Н. П. Обговорюємо проблему роботи з обдарованою молоддю в загальноосвітніх закладах нового типу / Н. П. Клименко // Обдарована дитина. – 2006. – № 3. – С.17–24.
8. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 448 с.
9. Музика О. Л. Як розвивати обдарованість і чи можна її втратити? / О. Л. Музика // Обдарована дитина. – 2006. - № 3. – С.11–16.
10. Наукова робота студентів та молодих учених [Електронний ресурс]. – Режим доступу: siense.kpi.ua/young-scientists.
11. Профессиональный рост педагога // Школа успішного учителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: edu_lidder.ru/category/professionalnyj_rost_pedaqoga.

12. Устінова В. Ф. Метод проектів у навчанні і вихованні – ефективний напрям розвитку творчих здібностей колеґіантів / В. Ф. Устінова // Обдарована дитина. – 2006. – № 33. – С. 47–55.

13. Філософія: [навч. посіб.] /Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; за ред. І. Ф. Надольного. – 5-те вид., випр. і доп. – К. : Вікар, 2005. – 455 с.

14. Циба В. Т. Алгоритм життєвого шляху успішної творчої особистості / В. Т. Циба // Обдарована дитина. – 2006. – № 3. – С. 2–10.

15. Циба В. Т. Знайомство з систематикою наукового знання / В. Т. Циба // Обдарована дитина. – 2006. – № 6. – С. 2–11.

16. Черноморская Л. Ю. Тенденции изменения ценностей научной деятельности в России: установки молодежи [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.dissercat.com/content/tendentsii_izmeneniya_tsennostei_nauchnoi_deyatelnosti_v_Rossii_ustanovki_molodezhi.

Любовь Дяченко-Лысенко. Результативная научная деятельность учащейся и студенческой молодежи в Украине: концептуальные основы и инновационный опыт работы.

В статье освещаются проблемы концептуализации и развития молодежной (ученической, студенческой) науки в современных территориальных общинах Украины с позиций новейших образовательных инноваций.

Ключевые слова: территориальная молодежная наука, творчески одаренный ребенок, инновация.

Lubov Dyachenko-Lysenko. Of scientific activity students and students in Ukraine: the conceptual framework and innovative experience.

The problems of the conceptualization and the deployment of the youth (schoolchildren's and student's) science in the modern territorial communities of Ukraine from the positions of the latest educational innovations are highlighted in article.

Key words: territorial youth science, a creatively gifted child, innovation.

УДК 378: 81271

К. Я. Климова

«РОДИННА МОВА» У ДОСЛІДЖЕННЯХ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Автор статті розповідає про дослідження студентами лексику учнівських родин під час виробничої практики у початкових класах, зокрема про результати анкетування батьків - мовленнєвих авторитетів для молодших членів родини.

Ключові слова: «родинна мова», експеримент, анкетування, компетентність, розмовно-побутова лексика учнівських родин.